

PROTOKÓŁ Z PRZEBIEGU

II POSIEDZENIA KOMITETU MONITORUJĄCEGO KRAJOWY PLAN ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI

16 lutego 2024 roku, Warszawa

W drugim posiedzeniu Komitetu Monitorującego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KM KPO) wzięło udział 81 osób, w tym Przewodnicząca gremium wraz z zastępcą, 10 przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, 25 przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za realizację reform i inwestycji, 6 przedstawicieli ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, 8 przedstawicieli organizacji związkowych i organizacji pracodawców, 4 przedstawicieli organizacji pozarządowych, 4 przedstawicieli organizacji promujących prawa podstawowe oraz niedyskryminację, 1 przedstawicielka środowiska naukowego oraz 21 pozostałych uczestników posiedzenia, w tym 7 osób upoważnionych do udziału w spotkaniu przez nieobecnych członków/inie oraz zastępców/zynie członków/iń (lista osób biorących udział w posiedzeniu stanowi załącznik numer 1 do protokołu).

Obradom wymiennie przewodniczyli: **pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz**, Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, Przewodnicząca KM KPO, **pan Jan Szyszko**, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej pełniący funkcję Zastępcy Przewodniczącej KM KPO oraz **pani Monika Dołowiec**, Dyrektorka Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: MFiPR).

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz (Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej) powitała zgromadzonych na drugim posiedzeniu Komitetu Monitorującego KPO. Następnie przypomniała genezę i cel powstania gremium. Zapewniła, że bardzo poważnie traktuje rozmowę z uczestnikami posiedzenia oraz obietnicę złożoną w ramach KPO, że jest to wspólne działanie. Dodała, że resort pozostaje otwarty na wszelkie pytania, opinie i rekomendacje. Podkreśliła, że MFiPR dokłada wszelkich starań do tego, żeby członkowie KM KPO otrzymywali możliwie pełną informację dotyczącą przebiegu prac, etapu, na którym się one znajdują oraz powodów podejmowania takich, a nie innych działań w kluczowych kwestiach. Kontynuując poinformowała, że przed posiedzeniem zwrócono się do członków KM KPO z prośbą o przedstawienie oczekiwań wobec dzisiejszego spotkania. Zazaczyła, że agenda posiedzenia została skonstruowana w oparciu o pozyskane odpowiedzi (przyjęty porządek obrad stanowi załącznik numer 2 do protokołu). Dodała, że ze względu na zróżnicowanie tematyczne zgłoszonych zagadnień, jak również ich poziom szczegółowości nie było możliwe zawarcie ich wszystkich w porządku obrad. Wyjaśniła, że z tego właśnie powodu na część pytań udzielono pisemnej odpowiedzi jeszcze przed posiedzeniem.

Jednocześnie zgłosiła gotowość resortu do udzielania dalszych odpowiedzi i wyjaśnień w przypadku, gdy po dzisiejszym spotkaniu pojawią się kolejne pytania lub pewne odpowiedzi będą wymagały dalszego uszczegółowienia. W tym miejscu podkreśliła rangę Podkomitetów KM KPO jako forów do pogłębionych dyskusji w ramach poszczególnych obszarów tematycznych. Zapewniła, że w pierwszej połowie bieżącego roku odbędą się pierwsze posiedzenia wszystkich Podkomitetów. Następnie odniosła się do postulatu organizacji pozarządowych dotyczącego zapewnienia im środków na proaktywne działanie w ramach realizacji KPO. Stwierdziła, że jest to zrozumiałe oczekiwanie biorąc pod uwagę specyfikę tych podmiotów. Poinformowała, że środki na ten cel zostały zapewnione. Wskazała, że będzie to 10 milionów złotych, które w ramach naboru MFiPR zostanie dedykowane działaniom związanym z realizacją KPO. Wyjaśniła, że chodzi o działania w obszarze zielonej transformacji energetycznej, w tym kampanie informacyjne, kampanie edukacyjne, ekspertyzy oraz pozostałe działania, które chcą, mogą i powinny realizować organizacje pozarządowe, żeby mogły aktywnie uczestniczyć w realizacji KPO. Następnie podziękowała zgromadzonym za obecność. Przed przekazaniem głosu pani Monice Dołowiec, Dyrektorce Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy, który z początkiem lutego został powołany w strukturze resortu i jest dedykowany realizacji KPO poinformowała, że z uwagi na inne obowiązki służbowe będzie uczestniczyła w posiedzeniu tylko przez pewien czas. Dodała, że następnie przekaże przewodnictwo panu Ministrowi Janowi Szyszko.

1. KPO dzisiaj, czy reformy i inwestycje są realne do wdrożenia

Pani Monika Dołowiec (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej) omówiła prezentację pod tytułem „KPO dzisiaj, czy reformy i inwestycje są realne do wdrożenia” (prezentacja stanowi załącznik numer 3 do protokołu).

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz poinformowała, że proces rewizji będzie realizowany w sposób transparentny. Podkreśliła, że w jego trakcie przeprowadzone zostaną konsultacje, w których będą mogły wziąć udział wszystkie zainteresowane osoby. Następnie poprosiła o zabranie głosu kolejnego prelegenta.

Pan Marcin Janiak (Ministerstwo Klimatu i Środowiska) przedstawił stan realizacji reform i inwestycji KPO we właściwości Ministerstwa Klimatu i Środowiska (prezentacja stanowi załącznik numer 4 do protokołu).

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podziękowała za prezentację. Następnie poprosiła o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Infrastruktury.

Pan Piotr Malepszak (Ministerstwo Infrastruktury) przybliżył uczestnikom posiedzenia najważniejsze informacje dotyczące aktualnej sytuacji Ministerstwa Infrastruktury. Poinformował, że resort ma do dyspozycji blisko 26 miliardów złotych, z czego blisko 17 miliardów złotych przeznaczone zostanie na transport kolejowy, w tym ponad 11 miliardów złotych na działania realizowane przez PKP PLK, czyli największego beneficjenta środków unijnych. Dodał, że pozostałe środki zostaną wykorzystane na wzmocnienie

transportu pozamiejskiego, to jest zakup 580 autobusów i 88 tramwajów. Zaznaczył przy tym, że na transport niskoemisyjny w miastach i poza nimi przeznaczone zostanie 2,6 miliarda złotych. Następnie zwrócił uwagę, że kwota desygnowana na transport kolejowy rozkłada się na blisko 500 kilometrów linii kolejowych. Dodał, że na liniach tych przeprowadzony został przegląd pierwotnie zaplanowanych działań, co umożliwiło ich optymalizację. Podkreślił, że to właśnie takim działaniom służyła rewizja, żeby te środki przynosiły większy efekt od strony sprawnego prowadzenia ruchu pociągów. Zaznaczył, że Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności posłużył także do rewizji zadań realizowanych przez PKP PLK z innych środków, z myślą o tym, żeby maksymalizować efekt dla sprawnego przemieszczania się pociągów oraz sprawnego ruchu po sieci kolejowej. Przyznał, że w inwestycjach kolejowych realizowanych przez PKP PLK zainwestowane środki nie zawsze przynoszą wysokie efekty. Kontynuując wskazał, że środki pozostające w dyspozycji resortu przeznaczone są nie tylko na transport niskoemisyjny, czy poprawę infrastruktury, ale także na cyfryzację, technologie, rozwiązania mające wpływ na poprawę dostępności komunikacyjnej w terenie. W tym miejscu zauważył, że w chwili obecnej 14 milionów Polaków nie ma dostępu do transportu publicznego. Stwierdził, że środki z KPO będą także elementem, który przyczyni się do poprawy dostępności transportu publicznego. Następnie poinformował, że resort w dalszym ciągu pracuje nad rewizją pewnych założeń, szczególnie w kwestiach dotyczących infrastruktury realizowanej przez PKP PLK, gdyż zależy mu na realizowaniu inwestycji o wysokiej wydajności dla całego systemu. Następnie poprosił pana Adriana Mazura o przedstawienie szczegółowych informacji na temat reform i inwestycji pozostających w gestii Ministerstwa Infrastruktury.

Pan Adrian Mazur (Ministerstwo Infrastruktury) zaprezentował stan realizacji reform i inwestycji KPO pozostających w kompetencji Ministerstwa Infrastruktury (prezentacja stanowi załącznik numer 5 do protokołu).

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podziękowała za prezentację, po czym otworzyła dyskusję.

Pan Zygmunt Mierzejewski (Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych) podziękował za docenienie rocznych zabiegów środowiska, żeby Komitet Monitorujący KPO oraz jego podkomitety jak najszybciej funkcjonowały. Następnie zadał pytanie:

- Czy podczas negocjacji projektów w Brukseli pani Minister przewiduje próbę negocjacji wydłużenia terminów realizacji KPO?

Następnie podziękował za deklarację, że jeszcze w lutym odbędzie się posiedzenie kolejnego podkomitetu KM KPO. Nalegał przy tym na jak najszybsze zorganizowanie spotkań pozostałych gremiów, jeszcze w pierwszym kwartale bieżącego roku, gdyż wartość dodana z toczonych w ich trakcie dyskusji będzie owocowała przy lipcowej rewizji KPO.

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podziękowała za głos i poprosiła o wypowiedź kolejną osobę.

Pani Joanna Furmaga-Stoczkiewicz (Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć)

podziękowała za przedstawione prezentacje. Zwróciła uwagę, że odnosiły się one głównie do ubiegłorocznej rewizji. Stwierdziła, że z ich treści można wywnioskować, że realizacja KPO nie boryka się z żadnymi problemami, wszystkie działania są zaplanowane, zostaną zrealizowane oraz toczą się zgodnie z założeniem. W związku z powyższym zapytała:

- Jakie reformy czy inwestycje resort planuje przedstawić Komisji Europejskiej?

Wspomniała także o realizacji najdroższych inwestycji, w tym Funduszu Wsparcia Energetyki (ponad 17 miliardów euro). Zapytała:

- W jaki sposób przebiegają prace nad tą inwestycją?

Poinformowała, że zdaje sobie sprawę, że co do zasady proces ma zakończyć się podpisanymi umowami. Jednak do chwili obecnej nie wiadomo, czy jest jakaś strategia oraz kto będzie ją nadzorował, a kto koordynował. Zapytała również o instrument z części pożyczkowej – Zielona transformacja miast (8 miliardów euro):

- Czy taki instrument jest w ogóle atrakcyjny dla samorządów?

Zauważyła, że w sytuacji, kiedy samorządy mają bardzo ograniczone możliwości zapożyczania się instrument ten może nie być dla nich atrakcyjny. Zapytała:

- Czy są planowane jakieś przesunięcia z części dotacyjnej rzeczy, które okażą się za trudne do zrealizowania, np. na dofinansowanie Zielonej transformacji miast lub spółdzielni i wspólnot energetycznych?

Przypomniała, że ze spółdzielniami zaczęliśmy praktycznie od zera. Zwróciła uwagę, że jeszcze pół roku temu w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa zarejestrowane były tylko 2 spółdzielnie energetyczne. Obecnie, dzięki wsparciu z KPO, ta liczba wzrosła do 46. Zaznaczyła, że w tak trudnych inwestycjach, tak szybki przyrost był możliwy dzięki zapewnieniu wsparcia zarówno przedinwestycyjnego, jak i inwestycyjnego, co zadziałało mobilizująco. Następnie poprosiła o doprecyzowanie:

- Jak należy rozumieć przesunięcia, zmiany, o których wspomniano?
- Czy cele tej szerokiej transformacji rzeczywiście nie są zagrożone?

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podziękowała za wypowiedź. Następnie poprosiła o zabranie głosu kolejną osobę.

Pani Katarzyna Zimmer-Drabczyk (Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność") podziękowała za prezentacje. Następnie zgłosiła wątpliwość w kwestii nazewnictwa tego punktu porządku obrad. Zwróciła uwagę, że o ile z wypowiedzi przedstawiciela Ministerstwa Infrastruktury w większości przypadków wynika jaki jest stan realizacji reform i inwestycji pozostających w gestii resortu, o tyle informacje przedstawione w tym zakresie przez przedstawiciela Ministerstwa Klimatu i Środowiska są nieprecyzyjne. W związku z powyższym zawniosowała o uzupełnienie prezentacji Ministerstwa Klimatu i Środowiska o informacje dotyczące wątpliwości co do możliwości realizacji tychże reform i inwestycji w tym module.

Jednocześnie zwróciła uwagę, że pod względem organizacyjnym byłoby łatwiej prowadzić konstruktywną dyskusję, gdyby część materiałów została przekazana członkom i członkiniom Komitetu przed posiedzeniem. Zawnioskowała również, żeby w przypadku, gdy prezentacja nie zostanie stosowanie uzupełniona informacje dotyczące problemów z wdrażaniem reform i inwestycji w kompetencje Ministerstwa Klimatu i Środowiska zostały opisane w protokole z posiedzenia.

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz podziękowała za wypowiedź. Następnie poprosiła o ostatni głos w tej rundzie pytań.

Pan Marcin Tumanow (Związek Pracodawców Business Center Club) w pierwszej kolejności zgodził się z twierdzeniem, że tytuł bloku jest mylący. Następnie, zwracając się bezpośrednio do jednostek koordynujących reformy, poprosił o wskazanie trzech głównych ryzyk związanych z wdrażaniem KPO. Doprecyzował, że chodzi przede wszystkim o problemy systemowe związane z wdrażaniem tego mechanizmu.

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz w pierwszej kolejności udzieliła odpowiedzi na pytanie dotyczące negocjacji wydłużenia terminów realizacji KPO. Zapewniła, że kwestię tą podnosi w trakcie wszystkich rozmów prowadzonych przez nią na szczeblu europejskim. Niemniej nie ma na to na dzień dzisiejszy zgody ani Komisji Europejskiej ani znaczących krajów członkowskich. Dodała, że w jej opinii, to nie jest jeszcze ten moment, w którym można by na taką zgodę liczyć, gdyż spowodowałoby to demobilizację w całym europejskim projekcie. Podkreśliła przy tym, że nie da się wykluczyć, że w pewnym momencie ta sprawa w jakimś formalnym obiegu trafi na stół w rozmowach z Komisją Europejską i znajdzie jakieś rozwiązanie, niekoniecznie negatywne. Podkreśliła, że na dzień dzisiejszy nie należy jednak nic przesądzać, gdyż byłoby to działanie wysoce nieodpowiedzialne. W tym miejscu zwróciła uwagę, że Polska wchodzi w KPO z dwuletnim opóźnieniem. Dodała, że Hiszpania swój pierwszy wniosek o płatność złożyła dwa lata i jeden miesiąc przez Polską, co pokazuje jak wiele czasu zostało stracone. Następnie nawiązując do pytania pana Marcina Tumanowa dotyczącego ryzyk, zaznaczyła, że inwestycje i dobrze przeprowadzone reformy zajmują czas. Wskazała, że wydawanie pieniędzy również nie jest proste, ale nie jest tak czasochłonne jak ich inwestowanie. Podkreśliła, że celem tego projektu jest zainwestowanie pieniędzy jednak robienie tego zbyt szybko jest kontr produktywnie i odbija się na jakości. Zaznaczyła, że fundamentalnym wyzwaniem, przed którym stoimy jest zainwestowanie środków bez zbędnej zwłoki przy równoczesnym zachowaniu należytej jakości. Zapewniła, że wydłużenie terminów realizacji KPO będzie negocjowane, jednak nie jest w stanie zagwarantować, że negocjacje zakończą się powodzeniem. Zaznaczyła, że Polska jest co prawda szczególnym przypadkiem na tle Unii Europejskiej, co nie znaczy, że inne kraje członkowskie nie mierzą się z analogicznym problemem. Stwierdziła, że jest to problem po stronie Komisji Europejskiej dlatego, że bardzo różne procedury i procesy związane z KPO są także procesami po stronie Komisji Europejskiej. Jako przykład wskazała wielomiesięczne negocjacje rewizji czy długość procesu wydawania różnego rodzaju decyzji. W tym miejscu zaznaczyła, że nie chodzi tu o obarczanie, którejś ze stron winą, a jedynie o umiejscowienie ryzyk. Kontynuując zwróciła

uwagę, że KPO jest nowym projektem, całkowicie odmiennym od projektów realizowanych w ramach funduszy spójności. Dodała, że wszyscy, zarówno kraje członkowskie, jak i Komisja Europejska, uczą się go poprzez praktykę, co ma przełożenie na jego efektywność. Następnie podkreśliła, że w jej opinii do głównych ryzyk mających wpływ na wdrażanie KPO należą czas na inwestycje oraz pewna logika zawarta w KPO, że inwestycje są efektem lub są w ścisłym powiązaniu z reformami. Wyjaśniła, że prowadzenie inwestycji tam, gdzie nie ma ram reformatorskich w wielu przypadkach jest bezcelowe. Tym samym należy na początku przeprowadzić lub przynajmniej zdefiniować bardzo szczegółowo daną reformę i dopiero na jej podstawie przeprowadzić daną inwestycję. Dodała, że w połączeniu z krótkim czasem rodzi to poważne ryzyka. Przechodząc do powtarzającej się uwagi dotyczącej tego, że dotychczasowe wypowiedzi prelegentów nie odpowiadały jednoznacznie na pytanie postawione w treści omawianego punktu porządku obrad wyjaśniła, że udzielenie odpowiedzi na pytania, co nie zostanie zrealizowane, gdzie identyfikowane są ryzyka oraz czego będzie dotyczyła rewizja, nie będzie możliwe do czasu zakończenia prowadzonego obecnie audytu. Poinformowała, że dopiero po jego zakończeniu opracowana zostanie propozycja pakietu zmian, który zostanie przedstawiony do akceptacji pana Premiera. Dodała, że w kolejnym kroku odbędą się prekonsultacje z Komisją Europejską i w tym czasie wspomniany pakiet zostanie przedstawiony do wiadomości członków i członkiń KM KPO. Zaznaczyła, że konsultacje są wpisane w proces działania wokół KPO. Wskazała również, że jej zdaniem nieodpowiedzialne i niecelowe byłoby prezentowanie zgromadzonym wyłącznie częściowych i w dalszym ciągu roboczych ustaleń. Zapewniła jednak, że ostateczna propozycja zostanie przedstawiona zainteresowanym w transparentny sposób. Kontynuując zwróciła uwagę, że osobiście dokonałaby w KPO bardzo wielu zmian, podobnie jak przedstawiciele resortów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych reform i inwestycji. Stwierdziła, że nie można jednak zakończyć na samym dokonaniu zmian, gdyż zmiany te trzeba jeszcze zrealizować. Podkreśliła, że głównym celem jest w tym przypadku wykorzystanie, zainwestowanie jak największej puli środków z KPO. Dodała, że jeżeli zakres rewizji będzie zbyt szeroki, to jej negocjacje się wydłużą, co zablokuje możliwość składania do Komisji Europejskiej kolejnych wniosków o płatność. Podkreśliła, że w czasie trwania negocjacji nie można składać wniosków. Stwierdziła, że może i wynegocjujemy na koniec idealne KPO, ale już go nie zrealizujemy. Zaapelowała tym samym do wszystkich zgromadzonych o wzięcie współodpowiedzialności za podjęcie decyzji dotyczącej minimalnych, koniecznych i niezbędnych zmian projektu w sposób umożliwiający jego realizację. Zasygnalizowała, że zmiany te powinny wynikać z pewnej logiki. Doprecyzowała, że chodzi o przypadki, w których zaniechanie wprowadzenia zmiany będzie wiązało się z przyszłym obciążeniem budżetu państwa lub utratą znaczącej części z elementu grantowego. Dodała, że chodzi także o inwestycje, które należy zredefiniować, ponieważ w obecnym brzmieniu są fundamentalnie niecelowe dla rozwoju polski. Jako przykład podała projekt „Laptop dla ucznia”, w przypadku, którego poprzedni rząd rozdał sprzęt bez programów edukacyjnych, bez zakotwiczenia w procesie uczenia oraz bez własności i udziału samorządów (pomimo tego typu zapisów w KPO) wszystkim czwartoklasistom. Zaznaczyła, że

aktualnie program ten musi zostać zmieniony, ponieważ nie wpisuje się w ramy finansowania z KPO. Odnosząc się do bardziej szczegółowych pytań dotyczących m.in. modernizacji energetycznej oraz zielonej transformacji miast poinformowała, że ze względu na brak odpowiedniej przestrzeni czasowej nie będzie się do nich odnosiła.

Zarekomendowała, że dyskusja w tym zakresie powinna odbyć się na forum dedykowanego temu obszarowi podkomitetu KM KPO. Następnie zwróciła uwagę, że nie deklarowała, że posiedzenia wszystkich podkomitetów KM KPO odbędą się w lutym tylko najpóźniej w pierwszej połowie bieżącego roku. Wyjaśniła, że ostatecznie to od poszczególnych resortów zależy, kiedy zorganizują inauguracyjne posiedzenia swoich gremiów. W tym miejscu podziękowała za uwagę i zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią przekazała prowadzenie posiedzenia swojemu zastępcy.

Pan Jan Szyszko (Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej) podziękował pani Minister za oddanie głosu. Następnie zaproponował przejście do kolejnego punktu porządku obrad, po którym nastąpi kolejna runda pytań i odpowiedzi. Zapowiedział, że przed wygłoszeniem prezentacji, tytułem wprowadzenia głos zabierze pan Minister Jurand Drop.

2. Ile kosztuje KPO, zasady spłaty Instrumentu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Pan Jurand Drop (Ministerstwo Finansów) podziękował za głos. Poinformował, że przedstawi kilka informacji wstępnych dotyczących kosztów KPO, po czym wygłoszona zostanie właściwa prezentacja. W pierwszej kolejności, nawiązując do słów pani Minister Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz, podkreślił, że prowadzone obecnie działania to operacja ratunkowa wynikająca z ogromnych zaniechań poprzedniego rządu. Dodał, że jej najważniejszym aspektem, jest czas, który był przewidziany na poziomie europejskim na cały proces. Zwrócił uwagę, że mimo że program był realizowany od 2020 roku, to większość działań ruszyła dopiero rok później. Zauważył, że był to mimo wszystko moment, w którym można było rozliczać inwestycje wstecznie, a więc cały czas do dyspozycji było 6 lat. Stwierdził, że w tym horyzoncie czasowym można przeprowadzać bardzo rozsądne reformy i związane z tym inwestycje. Kontynuując odniósł się do montażu finansowego, którym Ministerstwo Finansów jest szczególnie zainteresowane ze względu na swoją specyfikę działania. Wskazał, że był on przewidziany w ten sposób, że na początku była możliwość otrzymania zaliczki w maksymalnej wysokości 13%, z której bez spełniania warunków można było finansować inwestycje, spełniać kolejne kamienie milowe i wyznaczone cele. Następnie Komisja sfinansuje te działania i środki zostaną przekazane do budżetu państwa, co umożliwi finansowanie kolejnych inwestycji. Podkreślił, że środki te mogły być potencjalnie neutralne lub dodatnie dla budżetu, gdyż zwiększałyby jego płynność. W tym miejscu wskazał, że pierwszym błędem popełnionym przez poprzedni rząd był brak wspomnianej zaliczki, o którą należało zawnioskować do końca 2021 roku. Zaznaczył, że poprzedniemu rządowi nie udało się wynegocjować porozumienia, które, o czym należy pamiętać, jest zatwierdzone przez Radę Unii Europejskiej, a więc wszystkie państwa członkowskie. Zauważył również, że w przypadku chęci renegocjacji pewnych zapisów, decyzja w tym zakresie zależy nie tylko od

Komisji Europejskiej, ale także od umiejętności przekonania do swojego stanowiska pozostałych 26 państw członkowskich. Następnie odnosząc się do ewentualnej możliwości wydłużenia czasu na rozliczenie inwestycji stwierdził, że jest to proces jeszcze bardziej skomplikowany, ponieważ poza zgodą wspomnianych 26 państw członkowskich na własny program konieczna jest zmiana rozporządzenia dotyczącego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Dodał, że należy zdawać sobie sprawę z tego, że jest to proces trudny między innymi ze względów politycznych. Nie przesądzając jednak, co ostatecznie się wydarzy zaznaczył, że należy być gotowym do złożenia ostatecznych dokumentów, których wymaga Komisja Europejska do sierpnia 2026 roku. Kontynuując potwierdził, to o czym wspomniała wcześniej pani Minister Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, czyli, że czas nie jest w tym wypadku naszym sprzymierzeńcem. Ponownie przypomniał, że kraje takie jak Hiszpania, które ponosiły wydatki w 2020 roku, rok później zastanawiały się co mogą rozliczyć z KPO. Mając na uwadze powyższe stwierdził, że udzielając odpowiedzi na pytanie, ile kosztuje KPO należy pamiętać, że dla tych krajów, które w odpowiednim momencie rozpoczęły działania jest to instrument znacznie bardziej korzystny niż dla takich krajów jak Polska, w przypadku których mamy do czynienia ze znaczącym opóźnieniem. Stwierdził, że wspomniane opóźnienie stanowi olbrzymie wyzwanie administracyjne zwłaszcza dla Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, które wspólnie z resortami stara się, żeby środki te zostały jak najefektywniej wykorzystane. Kolejną kwestią poruszoną przez pana Ministra Juranda Dropa była zdolność absorpcyjna państwa. Zauważył, że inwestycje infrastrukturalne muszą trwać, aby mogły zostać prawidłowo zrealizowane i żeby w ogóle zostały zrealizowane. Podkreślił, że jest to także ogromny wysiłek dla gospodarki. Zauważył, że związana z tym jest również kwestia jakości. Przypomniał, że projektowany na poziomie europejskim instrument miał zwiększać odporność i potencjał gospodarek po szoku covidowym oraz rolę mechanizmów rynkowych, które miały funkcjonować. Instytucje finansowane z KPO miały natomiast służyć sprawom rynkowym, zaś rynek miał pod tym względem regulować jakość czy też mieć na nią istotny wpływ z uwzględnieniem odpowiedniej przestrzeni czasowej na te działania. W tym miejscu ponownie podkreślił, że pozostało nam mniej więcej dwa i pół roku, żeby uratować to, co jest możliwe do uratowania. Przechodząc do wspomnianej wcześniej modyfikacji KPO zaznaczył, że kluczowe jest właściwe przygotowanie do procesu negocjacji. Zaznaczył, że należy skupić się przede wszystkim na tym, co zostało rozpoczęte i w przypadku czego krótki termin uniemożliwi dokonanie rozliczenia. Dodał, że z punktu widzenia Ministerstwa Finansów kluczowe jest, żeby pieniądze, które zostały w ten, czy inny sposób wydane lub są wydawane zostały rzeczywiście rozliczone i zapłacone z budżetu unijnego. Następnie zwrócił uwagę, że przed Polską stoi wiele wyzwań takich, jak zapewnienie płynności finansowej na wszystkie programy, które nagle się rozpoczynają, a na które nie mamy zaliczki. Kończąc swoją wypowiedź zauważył, że gdyby proces był realizowany przez Polskę w odpowiedni sposób i w odpowiednim czasie to warunki byłyby korzystniejsze niż są teraz.

Pan Jan Szyszko podziękował za wprowadzenie do prezentacji, po czym poprosił o zabranie głosu kolejnego przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Pan Krzysztof Sajdak (Ministerstwo Finansów) omówił prezentację dotyczącą finansowania Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (prezentacja stanowi załącznik numer 6 do protokołu).

Pan Jan Szyszko podziękował za prezentację i otworzył dyskusję. Wobec znaczącej liczby chętnych do zabrania głosu oraz ograniczonej przestrzeni czasowej na dyskusję w przedmiotowym punkcie zapowiedział, że kolejna agenda posiedzenia Komitetu Monitorującego KPO, jak również agendy Podkomitetów KM KPO będą uwzględniały zwiększony czas na dyskusję tak, aby każdy zainteresowany mógł zabrać głos.

Pan Kamil Sobolewski (Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej) podziękował za uwzględnienie swojego postulatu z poprzedniego posiedzenia i przedstawienie w trakcie dzisiejszego spotkania informacji na temat źródeł finansowania i sposobu spłaty KPO. Zwrócił uwagę, że w przedstawionym stanowisku zabrakło informacji o tym, że KPO będziemy zwracać nie tylko w części pożyczkowej, ale także w części dotacyjnej, ponieważ część dotacyjna na poziomie Unii Europejskiej pochodzi z długów, które należy oddać. Wyjaśnił, że spłata dokonywana jest z nowych źródeł dochodów i w przypadku Polski ponad 50% z nich to będą opłaty z systemu ETS, które już w bieżącym roku wyniosą ponad miliard euro. Jednocześnie zwrócił uwagę, że system ten w niedalekiej przyszłości będzie podlegał reformie, czyli zostaną dodane do niego między innymi budownictwo i transport. Podkreślił, że do tej pory system ETS był dla polskiej gospodarki bolesny oraz wymagał bolesnego dostosowania, ale 100 procent tego co płaciły firmy trafiało do państwa. Obecnie 30 procent opłat dokonywanych przez firmy będzie opuszczało Polskę i trafi do wspólnego unijnego budżetu. W tym miejscu zauważył, że z faktu w jaki sposób ten program będzie obsługiwany przez Komisję Europejską powinien wynikać wniosek, że priorytetem Polski powinno być ograniczenie emisji dwutlenku węgla. Zaznaczył, że w przeciwnym razie Polska będzie spłacać więcej niż gdyby ograniczyła tą emisję. Kontynuując zwrócił uwagę, że z wypowiedzi pani Minister Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz bardzo jasno wybrzmiało jak ogromne mamy opóźnienie. Stwierdził, że w obliczu powyższego w całym dzisiejszym dniu oraz prezentacjach zabrakło informacji na temat tego, gdzie postawione zostaną priorytety. Dodał, że w tak szerokim gronie, na rzadko spotykających się komitetach monitorujących nie da się omówić wszystkich kwestii. W obliczu powyższego stwierdził, że stronie rządowej trudno będzie przygotować do marca rewizję KPO skupiając się na wszystkich kilkudziesięciu programach. Wyraził także obawę, że skupienie się na wszystkim na raz wiąże się z ryzykiem, że utracone zostaną priorytety, które niewątpliwie należy określić. Ponownie podkreślił, jak ogromną rolę będzie miała w niedalekiej przyszłości emisja dwutlenku węgla. Zaznaczył, że tą sprawę należy wskazać jako priorytet, czyli magazyny energii, wiatraki na lądzie i morzu, elektrownie jądrową oraz wydolne sieci elektroenergetyczne. Następnie zwrócił uwagę na terminologię, którą posługują się resorty. Wyjaśnił, że inwestycje w gospodarce to są nakłady brutto na środki trwałe, czyli gdy firma, samorząd wydaje pieniądze, żeby na przykład zbudować halę, kupić linię produkcyjną. Podkreślił, że dopiero w tej sytuacji można mówić o uruchomieniu inwestycji, nie zaś w momencie, gdy Ministerstwo ogłosiło/ zakończyło nabór, dokonało wyboru wniosków, które będą finansowane, ani wtedy, gdy przez kolejne pół roku firmy, które wstąpiły z tym wnioskiem występują o pozwolenia na budowę, uzgodnienia środowiskowe i pozwolenia na przyłącza mediów. Zaznaczył, że inwestycja startuje wtedy,

gdy zaczynają się nakłady na budowę, a gdy linia produkcyjna wjeżdża do fabryki to startują naprawę, ponieważ to wtedy idą największe pieniądze. Stwierdził, że bardzo ważnej w tej sytuacji jest to, żeby pamiętać, że te inwestycje nie zostały faktycznie uruchomione. Mając na względzie powyższe, poprosił o uwzględnienie w terminologii, którą posługują się resorty, że inwestycja jest uruchomiona wtedy, gdy pieniądze wydaje firma, która realnie powiększa potencjał inwestycyjny gospodarki. Kontynuując poinformował, że nie zgadza się z tezą, że celem KPO jest wydanie jak największej ilości pieniędzy, gdyż jest nim zbudowanie potencjału gospodarczego, który będzie służył Polsce przez kolejne lata. Podkreślił, że wydanie tych środków mądrze jest krytyczne. Przechodząc do wielokrotnie poruszanej w trakcie dzisiejszego posiedzenia kwestii ograniczonego czasu na realizację inwestycji odniósł się do informacji dotyczących możliwości podpisania umów z przedsiębiorcami w terminie do sierpnia 2026 rok oraz późniejszego wydatkowania środków, przykładowo do 2028 roku. Poprosił o udzielenie precyzyjnej informacji:

- W których projektach, działaniach takie uzgodnienia zostały już podjęte oraz w których są planowane?
- Jakich kwot będzie to dotyczyć?
- Jakie są terminy?

Kończąc swoją wypowiedź zgłosił wniosek formalny o zorganizowanie w kwietniu kolejnego posiedzenia Komitetu Monitorującego KPO, w trakcie którego przedstawiona zostanie informacja o tym jak wygląda polskie KPO po rewizji, która odbędzie się w marcu.

Pan Jan Szyszko podziękował za wypowiedź i poprosił o zabranie głosu kolejną osobę.

Pan Tadeusz Truskolaski (Unia Metropolii Polskich) przedstawił swoją organizację. Następnie podziękował za przekazane dotychczas informacje. Zapytał:

- Gdzie dostępne będą prezentacje z posiedzenia?

Kontynuując wyraził zaniepokojenie względem niewielkiej ilości informacji dotyczących rewizji KPO przedstawionych przez stronę rządową. Podkreślił także wolę oraz gotowość Unii Metropolii Polskich do włączenia się w ten proces. Dodał, że niewielki czas przeznaczony na konsultacje społeczne nie powinien odbić się na ich jakości. Zaznaczył, że głos reprezentowanej przez niego organizacji powinien w ich trakcie wybrzmieć. Poinformował, że większość miast zrzeszona w Unii Metropolii Polskich należy także do Związku Miast Polskich, co wskazuje na jej reprezentatywność. Przechodząc do pytań, na które chciałby uzyskać odpowiedź, w pierwszej kolejności zadał pytanie przekazane mu przez panią Aleksandrę Dulkiwicz, Prezydentkę Miasta Gdańska:

- Jak wygląda refinansowanie wydatków poniesionych już po 2020 roku na różne cele KPO?

Następnie dodał dwa pytania od siebie:

- Czy Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej planuje przesunięcia między pulami środków przewidzianych w KPO dla poszczególnych typów beneficjentów?

- Czy pule środków są stałe?

Kontynuując zwrócił uwagę, że jest to pierwsze posiedzenie Komitetu Monitorującego KPO, w trakcie, którego jest mowa o realnych środkach finansowych. Dodał, że niewątpliwie jest to zasługa nowego rządu, którego nie można winić za zaniedbania poprzedników.

Pan Jan Szyszko podziękował za tę wypowiedź i poprosił o zabranie głosu przedstawiciela Związku Miast Polskich.

Pan Krzysztof Kosiński (Związek Miast Polskich) poprosił o uzupełnienie informacji przekazanych w trakcie prezentacji o kwestie związane z kosztami prefinansowania KPO ze strony Polski. Zapytał:

- Ile kosztuje nas jako państwo prefinansowanie KPO?

Odnosząc się do wypowiedzi pani Joanny Furmagi-Stoczkiewicz poruszył temat zielonej transformacji miast. Stwierdził, że w obecnym kształcie instrument ten nie jest interesujący dla samorządów. Dodał, że w jego opinii rewizja KPO nie jest niezbędna do tego, aby państwo wzięło na siebie rolę pożyczkobiorcy, zaś samorządy rolę dotacjobiorcy. Następnie zapytał:

- Czy przewiduje się, aby instrument ten stał się instrumentem dotacyjnym dla miast, a państwo wzięło na siebie rolę pożyczkobiorcy?

Kontynuując odniósł się do realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej programu „Maluch Plus”. Poinformował, że zwrócił się do resortu z prośbą o aktualne informacje na temat stanu wdrażania tego Programu, ponieważ samorządy zgłaszają zastrzeżenia w zakresie liczby nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, które mają zostać utworzone. Zasygnalizował, że w odpowiedzi na pytanie dotyczące monitoringu wdrażania tego projektu otrzymał informacje, że resort nie gromadzi informacji na temat umów, które samorządy zawarły lub zawrą z wykonawcami. W tym miejscu zwrócił się do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z apelem o gromadzenie tego typu informacji na potrzeby przyszłego audytu. Dodał, że proces opracowywania dokumentacji, pozyskiwania pozwoleń na budowę oraz faktycznej budowy wynosi minimalnie około dwóch i pół roku co oznacza, że jeżeli przykładowy samorząd nie rozpocznie procesu budowy na początku bieżącego roku to nie ma szans na stworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do połowy 2026 roku. Przypomniał także, że ubiegłoroczna rewizja przewidywała zwiększenie środków na nowo utworzone miejsca w żłobkach. Kontynuując przedstawił oczekiwania samorządów dotyczące wdrożenia tej rewizji poprzez aneksowanie umów z samorządami w zakresie dofinansowań. Poinformował także, że wiele samorządów wstrzymuje się z tworzeniem nowych miejsc, ogłaszaniem przetargów, ze względu na brak stosownego zabezpieczenia finansowego.

Pan Jan Szyszko podziękował za ten głos w dyskusji, po czym poprosił o zabranie głosu kolejną osobę.

Pani Aleksandra Wąsik (Związek Nauczycielstwa Polskiego) podziękowała za możliwość zabrania głosu. Następnie z przykrością stwierdziła, że tematy edukacji oraz cyfryzacji

edukacji, które pełnią w KPO bardzo ważną rolę, praktycznie nie wybrzmiały w przedstawionych prezentacjach oraz w trakcie dyskusji. Odnosząc się do wspomnianego przez panią Minister Katarzynę Pełczyńską-Nałęcz programu „Laptop dla ucznia” przypomniała, że Związek Nauczycielstwa Polskiego niejednokrotnie zgłaszał zastrzeżenia do tego programu. W tym kontekście zapytała:

- Czy jest jakiś pomysł, czy w ogóle szansa na odzyskanie tych środków?

Wspomniała również o programie „Laptop dla nauczyciela”, z którego wykluczonych zostało wielu pedagogów pomimo tego, że pierwotna wersja KPO wskazywała na ich pierwszeństwo w otrzymaniu sprzętu. Zadała pytanie:

- Czy jest szansa na odzyskanie i refinansowanie tych środków tak, aby grupy, które miały otrzymać laptopy, faktycznie je otrzymały?

Kontynuując zaapelowała o niezwłoczne zwołanie posiedzenia podkomitetu KM KPO zajmującego się obszarem edukacji. Wyjaśniła, że jest to szczególnie istotne z uwagi na procedowaną obecnie Politykę Cyfrowej Transformacji Edukacji. W tym kontekście zapytała:

- Jaki jest obecnie status Polityki Cyfrowej Transformacji Edukacji?
- Z jakiego powodu wróciliśmy obecnie do konsultacji założeń tej polityki?

Pan Jan Szyszko dziękując za wszystkie głosy zakończył drugą turę pytań. Poinformował, że na część pytań odpowie osobiście a w pozostałych przypadkach poprosi o zabranie głosu przedstawicieli właściwych resortów. Przechodząc do pytania dotyczącego programu „Maluch Plus” zaznaczył, że może odnieść się do niego jedynie z punktu widzenia KPO. Przypomniał, że KPO jest podzielony na komponenty, w ramach których realizowane są poszczególne reformy i inwestycje. Dodał, że aktualnym priorytetem są inwestycje najtrudniejsze i najbardziej zagrożone. Podkreślił, że będą one rozważane po pierwsze pod kątem terminowości, a po drugie celowości. Zaznaczył, że kluczowe w tym przypadku będzie dokonanie oceny inwestycji pod kątem wielkości generowanej przez nich wartości dodanej. Przechodząc do pytania dotyczącego wydłużania terminów wyjaśnił, że nie ma procedury dającej taką możliwość. Dodał, że każda inwestycja zawarta w KPO posiada inny miernik, który umożliwia jej zakończenie. Zauważył, że w niektórych przypadkach miernikiem jest liczba podpisanych umów, co oznacza, że inwestycje te będą mogły być kontynuowane po 2026 roku. W tym miejscu zaznaczył, że aktualne informacje dotyczące KPO, w tym dotyczące inwestycji są publikowane na stronie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Kontynuując wskazał, że pod koniec miesiąca panu Premierowi przedstawiony zostanie proponowany pakiet zmian, a w kolejnych dniach zapadnie decyzja na temat kierunku renegotiacji. Zapewnił, że kolejnym krokiem będzie skonsultowanie proponowanych zmian w procesie konsultacji społecznych. Przechodząc do postulatu dotyczącego zwołania kolejnego posiedzenia Komitetu Monitorującego KPO zadeklarował gotowość resortu do jego zorganizowania. Dodał, że nie można wykluczyć, że niebawem odbędą się także pierwsze posiedzenia podkomitetów KM KPO. Zastrzegł, że pozostaje to jednak w gestii resortów za nie odpowiedzialnych. Kontynuując odniósł się do pytania Prezydentki Miasta Gdańska. Poinformował, że refinansowanie zrealizowanych już inwestycji będzie możliwe,

gdy do Polski zaczną służyć pieniądze z kolejnych wniosków o płatność. Zapowiedział, że pierwsza wypłata powinna trafić do Polski w drugim kwartale bieżącego roku. Dodał, że resort dołoży wszelkich starań do tego, aby kolejne wnioski były procedowane bez zbędnej zwłoki. Następnie udzielił odpowiedzi na pytanie dotyczące możliwości refinansowania projektu „Laptop dla ucznia”. Przypomniał, że w trakcie posiedzenia pani Minister Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz wspominała, że jest to jedna z inwestycji, która ze względu na dotychczasowy, nie uprawniający do refinansowania sposób realizacji będzie podlegała renegocjacji. Kontynuując poinformował, że na pytania dotyczące kwestii finansowych odpowiedzi udzieli przedstawiciel Ministerstwa Finansów. Odnosząc się z kolei do pytania dotyczącego możliwości przesuwania środków pomiędzy poszczególnymi typami beneficjentów stwierdził, że pytanie to dotyczy najpewniej Umowy Partnerstwa. Wyjaśnił, że w przypadku KPO nie jest to model powszechny. Zwrócił uwagę, że w Polsce instytucjami zarządzającymi konkretnymi reformami, komponentami są poszczególne ministerstwa. Podkreślił, że w odróżnieniu od Polityki Spójności, KPO nie dysponuje środkami pomocy technicznej. W jego ramach jest natomiast dostępna bardzo duża pula środków dla samorządów z przeznaczeniem między innymi na inwestycje w szkoły czy miejsca w żłobkach. W tym miejscu zaznaczył, że kwestia ta jest traktowana przez resort bardzo poważnie. Dodał, że w ramach pierwszych wypłat środków na ten cel przeznaczonych zostanie 300 milionów złotych. Kończąc swoją wypowiedź zapewnił, że stosowne działania zostaną podjęte w momencie, gdy do państwa trafi więcej środków, również tych z Polityki Spójności. Następnie poprosił o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Pan Jurand Drop rozpoczął swoje wystąpienie od odniesienia się do wypowiedzi pana Kamila Sobolewskiego. Podkreślił, że Polska nie zgadza się na zasilanie unijnego budżetu środkami systemu ETS. Dodał, że w kwestii tej prowadzone są obecnie negocjacje z Komisją Europejską i żadne decyzje nie zostały dotąd podjęte. Przechodząc do kolejnego z pytań zaznaczył, że w przypadku KPO kluczowy jest czas. Zapewnił, że strona rządowa dołoży wszelkich starań do tego, aby konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w sposób możliwie satysfakcjonujący. Zaapelował jednak o rozwagę z uwagi na ograniczoną przestrzeń czasową na podejmowanie poszczególnych działań. Kontynuując zasygnalizował, że w celu wyznaczenia priorytetów należy w pierwszej kolejności odpowiedzieć na pytanie jakie zmiany są oczekiwane, a następnie jakie są możliwe do wykonania w dostępnym czasie. Zgodził się ze stwierdzeniem, że dostępne środki należy rozdysponować mądrze a jakość powinna przeważać nad ilością. Przypomniał również, że zmiana terminów pociągałaby za sobą konieczność zmiany rozporządzenia. Stwierdził, że nie można planować zmian w nadziei, że Komisja Europejska zgodzi się na pewne ustępstwa. Podkreślił, że należy skupić się na zakończeniu i rozliczeniu wszystkich możliwych działań do sierpnia 2026 roku. Kontynuując wyraził opinię, zgodnie z którą część pożyczkowa KPO jest łatwiejsza do zagospodarowania oraz kluczowa dla uzyskania płynności finansowej służącej zapobieganiu problemom z tworzeniem instrumentów finansowych. Przechodząc do pytania pana Krzysztofa Kosińskiego dotyczącego możliwości wzięcia na siebie przez państwo roli pożyczkobiorcy w przypadku instrumentu jakim jest zielona transformacja miast poinformował, że ze względu na czasochłonność procesu taka ewentualność nie jest brana pod uwagę. Odnosząc się do pytania dotyczącego kosztu prefinansowania KPO

poinformował, że resort dokona stosownych wyliczeń, uwzględniających koszt opóźnień. Przechodząc do pytania Prezydentki Miasta Gdańska dotyczącego refinansowania wydatków poniesionych po 2020 roku stwierdził, że refinansowanie inwestycji już zrealizowanych, związanych z pandemią, które spełniają kryteria zawarte w rozporządzeniu jest dobrym pomysłem, który w pełni popiera. Następnie odniósł się do wspomnianego dziś wielokrotnie programu „Laptop dla ucznia”. Potwierdził, że w tym przypadku środki zostały wydane niezgodnie z treścią porozumienia zawartego z Komisją Europejską. Zauważył, że program nie zakładał, że każdy uczeń zostanie objęty wsparciem tylko, że za jego pośrednictwem rozwiązany zostanie pewien problem edukacyjny. Dodał, że rozwiązaniem na ten moment mogłoby być włączenie tego programu do procesu edukacyjnego dla klas piątych. Kończąc swoją wypowiedź stwierdził, że najistotniejszą kwestią jest to, żeby unijne pieniądze pozwoliły na uzyskanie przestrzeni na wydatki krajowe. Wskazał również, że jeśli na program „Laptop dla ucznia” nie zostaną przydzielone żadne środki unijne, to jego koszt trzeba będzie pokryć ze środków krajowych, co będzie miało negatywny wpływ na możliwość finansowania pozostałych inwestycji krajowych.

Pan Jan Szyszko podziękował za wypowiedź, po czym poprosił o zabranie głosu przedstawicielkę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Pani Marlena Kończak (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) odniosła się do wypowiedzi pana Krzysztofa Kosińskiego. Wyjaśniła, że umowy zawierane przez samorządy z wykonawcami nie są w zasięgu resortu, ponieważ jest to inwestycja kaskadowa. Zapewniła, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podejmuje działania mające na celu uproszczenie systemu aplikowania o środki. Dodała, że w trakcie rozpatrywania naborów ogłaszanych w ramach programu „Maluch Plus” resort nie potrzebuje tak szczegółowych danych od podmiotów prowadzących. Zwróciła uwagę, że podmioty, które są do tego uprawnione i wyrażają taką chęć, aplikują o środki natomiast jednostki wspierające, czyli urzędy wojewódzkie koordynują i zbierają informacje na temat podpisywanych umów. W tym miejscu zaznaczyła, że przekazana panu Krzysztofowi Kosińskiemu przed posiedzeniem lista podmiotów, które podpisały umowy mogła ulec dezaktualizacji ze względu na dużą dynamikę cechującą ten proces. Dodała, że jest on nadzorowany osobiście przez panią Minister Gajewską. Poinformowała, że podczas licznych spotkań z wojewodami dokonywana była ocena oraz monitoring zrealizowanych dotychczas działań. Wskazała, że informacja na temat liczby zawartych umów pojawi się na etapie rozliczeń z urzędami wojewódzkimi. Zapowiedziała, że resort rozpocznie zbieranie tych informacji i będzie pozyskiwał je bezpośrednio od urzędów wojewódzkich. Jednocześnie potwierdziła, że na ten moment takie dane nie są dostępne. Przechodząc do pytania dotyczącego zmian i aneksowania umów zwróciła uwagę, że obecnie kwestią priorytetową dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest jak najszybsze przeprowadzenie zmian w programie „Maluch Plus”. Poinformowała, że w wariantcie optymistycznym zakończenie prac powinno nastąpić jeszcze w I kwartale bieżącego roku. Dodała, że do ustalenia we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej pozostały jeszcze kwestie operacyjne takie jak uzupełnienie VAT-u związanego ze zwiększeniem alokacji na całą inwestycję. Jednocześnie zapewniła, że informacja na temat tego, co wprowadziła ostatnia rewizja oraz zwiększenia stawki jest

znana na wszystkich poziomach administracji. Zasygnalizowała również, że na terenie całego kraju zakomunikowano, że umowy będą aneksowane do znanej samorządom stawki.

Pan Krzysztof Kosiński poinformował, że tego rodzaju informacja nie dotarła nie tylko do Ciechanowa, ale także do innych miast znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego. Zaznaczył, że gdyby samorzady wiedziały o tej zmianie, to niewątpliwie zintensyfikowałyby swoje działania.

Pan Jan Szyszko podziękował za dotychczasową dyskusję. Poinformował, że z uwagi na inne obowiązki służbowy zmuszony jest opuścić posiedzenie. Zapewnił, że agenda kolejnego posiedzenia Komitetu Monitorującego KPO będzie przewidywała zwiększony czas na dyskusję. Żegnając się z uczestnikami spotkania przekazał przewodnictwo pani Monice Dołowiec, Dyrektorce Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy.

Pani Monika Dołowiec podziękowała panu Ministrowi Janowi Szyszko za przekazanie głosu, po czym zaproponowała przejście do kolejnego punktu porządku obrad, po którym nastąpi kolejna tura pytań.

3. Między nami ekspertami, gdzie jesteśmy z Podkomitetami?

Pani Magdalena Dziubek-Grudzińska (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej) omówiła prezentację dotyczącą podkomitetów KM KPO (prezentacja stanowi załącznik numer 7 do protokołu).

Pani Monika Dołowiec podziękowała za prezentację i zaprosiła do dyskusji.

Pan Krzysztof Iwaniuk (Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej) zauważył, że z przedstawionych informacji trudno jest wywnioskować, z jakiej puli środków mogą faktycznie skorzystać gminy wiejskie. Podkreślił, że małej gminie wiejskiej trudno jest konkurować z dużym miastem takim jak na przykład Białystok. Kontynuując zgodził się z panem Krzysztofem Kosińskim, że aktualnie niewiele jest programów atrakcyjnych dla samorządów. Zauważył, że z uwagi na to, że środki przewidziane w programie „Maluch Plus” były niewielkie samorządowcy nie byli pewni czy rozpoczynać inwestycje bez gwarancji ich ukończenia. Mając na uwadze powyższe zapytał

- Ile środków jest dedykowanych gminom wiejskim?

Odnosząc się do prezentacji przedstawiciela Ministerstwa Infrastruktury, poruszył temat wsparcia zrównoważonej gospodarki wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich. Jego zdaniem ustawa zrobiła z władz samorządowych „policjantów”, którzy mają sprawdzać mieszkańców czy wywieźli odpowiednią ilość ścieków w porównaniu z ilością zakupionej wody. Podkreślił, że według raportów Najwyższej Izby Kontroli 17% terenów wiejskich nie ma jakościowo dobrej wody. Zaznaczył, że niecałe 40% ścieków jest odpowiednio zagospodarowane. Dodał, że problemem jest także brak rezerw w oczyszczalniach. W tym miejscu zasygnalizował, że rozwiązanie tego problemu może zagwarantować jedynie wieloletni program z odpowiednią pulą środków. Kontynuując zwrócił uwagę, że nie wszędzie da się wybudować sieć kanalizacyjną. Zaapelował o pochylenie się nad tym tematem w ramach KPO. Kolejną kwestią, do której pan Krzysztof Iwaniuk odniósł się

w swojej wypowiedzi był szlak E20 (tak zwany nowy szlak jedwabny) oparty na porozumieniu z Chinami. Wspomniał także o specjalnej ustawie dotyczącej suchego portu Malszewice, którym przewożone są znaczne ilości towarów.

Pani Monika Dołowiec poprosiła o poruszanie kwestii pozostających w obszarze zainteresowań całego gremium. Dodała, że szczegółowe kwestie problemowe należy omawiać na posiedzeniach poszczególnych podkomitetów KM KPO.

Pan Zygmunt Mierzejewski poprosił o jak najszybsze zorganizowanie posiedzenia Podkomitetu do spraw zielonej energii i zmniejszania energochłonności. Wzmacniając głos przedmówcy również zaapelował o poruszanie szczegółowych kwestii problemowych na forach poszczególnych podkomitetów KM KPO.

Pani Marzena Chmielewska (Konfederacja Lewiatan) zapytała:

- Czy wnioski o płatność zostaną wysłane w takim zakresie jaki na dzień dzisiejszy obejmują?
- Czy inwestycje i reformy, które są w nich zawarte zostaną zrealizowane w tym roku?

Następnie odnosząc się do dyskusji dotyczącej terminologii stosowanej przez resorty w odniesieniu do inwestycji poprosiła o wyjaśnienie:

- Czy poprzez inwestycje uruchomione należy rozumieć inwestycje, w których został zakończony nabór, gdzie podpisano umowy?

W tym miejscu zwróciła uwagę na dwie inwestycje, o których w swojej prezentacji wspominała pani Dyrektor Monika Dołowiec. Zaznaczyła, że zostały one przedstawione jako inwestycje zakończone, mimo że dopiero w tym momencie zawarto czy też zawierane są w ich ramach umowy. Dodała, że przy tych projektach nic się jeszcze nie wydarzyło. Doprecyzowała, że ma na myśli inwestycje z części dotacyjnej. Kontynuując zapostulowała, aby wszystkie odpowiedzi na pytania członków i członkiń Komitetu Monitorującego KPO były przekazywane do wiadomości całego składu gremium. Poprosiła również, aby do członków i członkiń KM KPO przesyłane były także informacje o odbywających się konsultacjach kryteriów we wszystkich naborach oraz o samych naborach. Zaznaczyła, że obecna baza naborów nie jest doskonała i nie jest na bieżąco aktualizowana, co uniemożliwia aktywny udział we wspomnianych konsultacjach. Kontynuując odniosła się do przedstawionej statystyki dotyczącej wypłat z Polskiego Funduszu Rozwoju. Zapytała:

- Ile z tych środków trafiło już do ostatecznych odbiorców?

Poinformowała, że nie jest w stanie rozróżnić standardowych wypłat od wypłat trafiających bezpośrednio do ostatecznych odbiorców. Odnosząc się do postulatu zgłaszanego w trakcie posiedzenia inauguracyjnego zawnioskowała o sporządzenie i udostępnienie bazy beneficjentów KPO. Zauważyła, że na prośbę Komisji Europejskiej stworzone i opublikowane zostało zestawienie największych beneficjentów KPO. Doprecyzowała, że chodzi jej o każdą osobę, która dostała pieniądze z KPO.

Pani Monika Dołowiec podziękowała za wypowiedź, po czym przekazała głos przedstawicielowi Związku Banków Polskich.

Pan Arkadiusz Lewicki (Związek Banków Polskich) poinformował, że w trakcie dzisiejszego posiedzenia pełni rolę przedstawiciela środowiska izb gospodarczych, w tym Krajowej Izby Gospodarczej. Następnie na ręce pani Dyrektora Moniki Dołowiec złożył podziękowania dla pani Minister Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz za zapowiedź oficjalnego dołączenia go do składu Komitetu Monitorującego KPO w charakterze obserwatora. Przechodząc do kwestii merytorycznych wyraził zaniepokojenie długością przestrzeni czasowej wygospodarowanej na rewizję oraz konsultacje społeczne. Zapytał:

- Jaki zostanie przyjęty system konsultacji społecznych?

Zauważył, że przynajmniej kilka izb gospodarczych posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie, które mogłyby okazać się cenne w procesie opiniowania zmian oraz rewizji. Zapytał:

- Czy przy obecnych determinantach czasowych można jeszcze zgłaszać nowe projekty, czy na tym etapie będzie to wyłącznie dyskusja nad już przekazaną do Komisji Europejskiej wersją KPO?
- Czy wysłany wniosek obejmuje także niedoskonałe projekty, które mogą zostać wycofane?

Zaznaczył, że udzielenie odpowiedzi na wskazane pytania jest dla niego szczególnie ważne z punktu widzenia dyskusji, które mógłby w tym zakresie prowadzić w ramach reprezentowanego środowiska. W tym kontekście zwrócił uwagę, że kilka miesięcy temu polskie instytucje finansowe zgłosiły do Europejskiego Banku Inwestycyjnego pomysł na projekty finansowania zwrotnego dla polskich przedsiębiorców o wartości niemalże 20 miliardów złotych. Dodał, że Europejski Bank Inwestycyjny jest w stanie obsłużyć jedynie połowę tych projektów. Podkreślił, że są one gotowe do realizacji w terminie dwóch lat. W związku z powyższym zapytał:

- Czy w ramach Polityki Spójności lub KPO istnieją jakieś adekwatne zapisy, które umożliwią wykorzystanie tych projektów jako zabezpieczenia przed utratą środków?
- Jakie potrzeby pożyczkowe po stronie beneficjentów ze strony sektora bankowego zostały zidentyfikowane?
- Czy sektor bankowy może pomóc w jakichś działaniach? Czy można się do nich jakoś przygotować?

Następnie w nawiązaniu do wypowiedzi Prezydenta Miasta Ciechanów poprosił o informację na temat sposobu prefinansowania tych projektów oraz dostępnej kwocie środków na ten cel.

Pani Monika Dołowiec podziękowała za wypowiedź i oddała głos panu Adamowi Zawisnemu.

Pan Adam Zawisny (Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami) złożył wniosek formalny dotyczący organizacji kolejnego posiedzenia Komitetu Monitorującego KPO w marcu lub najpóźniej w kwietniu oraz regularnego zwoływania jego posiedzeń (przynajmniej raz na kwartał). Wyjaśnił, że powodem złożenia przedmiotowego wniosku jest niedosyt dyskusji wybrzmiewający z kolejnych wypowiedzi uczestników spotkania. Następnie zwrócił uwagę, że mimo przeprowadzonych dla KPO wysłuchań odwróconych wiele grup społecznych nie zostało włączonych w proces konsultacji. Zapytał:

- Na ile możliwa jest poprawa elementów, które nie uwzględniają wielu postulatów?

Kontynuując odniósł się do kwestii zatrudniania osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów. Zwrócił uwagę, że jest to ponad milion osób, które pozostają poza rynkiem pracy. Zaznaczył, że jest to jeden z najniższych wskaźników w Unii Europejskiej. Stwierdził, że w przypadku braku środków z KPO na ten cel, do 2030 roku wskaźnik może uplasować się na poziomie 45%. Zaznaczył, że jest to bardzo poważny problem, który powinien zostać rozwiązany z wykorzystaniem środków z KPO. Przechodząc do kwestii mieszkalnictwa zauważył, że pierwotna wersja KPO przewidywała 75 tysięcy mieszkań komunalnych, w tym część ze wsparciem. Zapytał:

- Na ile zostanie to zrealizowane?

Zauważył, że aktualne zapisy KPO w tym zakresie różnią się od wyjściowej propozycji, dlatego prosi o konkrety. Dodał, że nie musi to być w tym momencie, ale w tej sytuacji prosi o odpowiedź na piśmie. Następnie odniósł się do reformy opieki długoterminowej. Zaznaczył, że wiele jej elementów nie zostało zrealizowanych, a mają one wpływ chociażby na zatrudnianie opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Zapytał:

- Na ile uda się wdrożyć elementy ochrony zdrowia?
- Na ile będą obowiązywały w ramach KPO kwestie związane z zapewnianiem przestrzegania zasad dostępności i niedyskryminacji?

Stwierdził, że podstawa prawna do stosowania wspomnianych zasad jest dla KPO taka sama jak dla Funduszy Spójności. Podkreślił, że jego zdaniem wymogi w tym zakresie są analogiczne, niezależnie od tego czy kwestie te zostały literalnie zawarte w KPO czy też nie. Przechodząc do kwestii zwiększania odporności zwrócił uwagę, że największymi przegranymi w pandemii były osoby w instytucjach zamkniętych, w tym domach pomocy społecznej, gdzie zaraźliwość mieszkańców była 20-krotnie a personelu 10-krotnie wyższa niż w pozostałych przypadkach. Dodał, że według danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za pierwszy rok pandemii również poziom śmiertelności był w tym przypadku wielokrotnie wyższy. Kontynuując zgłosił wniosek formalny o zapewnianie w ramach KPO dostępności dla osób ze szczególnymi problemami w sposób adekwatny do tego realizowanego w ramach Funduszy Spójności. Następnie przytoczył zapisy raportu Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego zgodnie, z którymi 1/3 wydatków na inwestycje publiczne nie przyniosła zamierzonych efektów w postaci wyższego poziomu infrastruktury.

Podsumowując stwierdził, że wyczynem nie jest wydać pieniądze, lecz wydać je sprawnie i efektywnie.

Pani Monika Dołowiec podziękowała za wypowiedź i oddała głos kolejnej osobie.

Pani Karolina Dreszer-Smalec (Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych) podziękowała za otwartość na rewizję oraz nowy etap pracy nad KPO. Następnie zwróciła uwagę, że nieprzekazanie członkom i członkiniom KM KPO stosownych informacji, w tym prezentacji, przed posiedzeniem nie ułatwiło początkowej dyskusji. Przypomniała, że na etapie tworzenia KPO organizacje pozarządowe wnioskowały o dołączenie do niego osobnego komponentu - Wzrost odporności i wzmacniania kapitału społecznego. Zaznaczyła, że KPO jest przeznaczony nie tylko na inwestowanie, ale także na zapewnienie pewnej trwałości inwestycji oraz reagowanie na sytuacje kryzysowe. Kontynuując zapewniła, że Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych traktuje proces konsultacji bardzo poważnie i z pewnością wniesie do nich swój wkład. Zaznaczyła przy tym, że promując nowe standardy Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej powinno zadbać także o zachowanie prawidłowości procesu działania.

Pani Monika Dołowiec podziękowała za głos. Zapytała, czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w dyskusji. Następnie oddała głos przedstawicielce Konfederacji Lewiatan.

Pani Marzena Chmielewska zasygnalizowała, że dzisiejsza dyskusja uwydatniła pewien problem, o którym wcześniej nie rozmawiano. Wskazała, że chodzi o mechanizm kontroli inwestycji. Dodała, że jest to temat na dłuższą dyskusję w innym czasie niemniej należy o nim pamiętać.

Pani Monika Dołowiec podziękowała za wszystkie głosy w dyskusji, po czym przystąpiła do udzielania odpowiedzi na zadane pytania. Odnosząc się do pytania pana Krzysztofa Iwaniuka dotyczącego obszarów wiejskich poinformowała, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konsultowało z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej mapę wsparcia obszarów wiejskich z różnych źródeł finansowania. Zapewniła, że postara się dotrzeć do tego dokumentu i przekazać go do wiadomości członków i członkiń Komitetu Monitorującego KPO. Następnie stwierdziła, że szczegółowe pytania dotyczące poszczególnych obszarów należy zgłaszać bezpośrednio do resortów odpowiedzialnych za podkomitety KM KPO, co umożliwi ich omawianie na forach tych gremiów. Przechodząc do pytań dotyczących wniosków o płatność przypomniała o comiesięcznym newsletterze przekazywanym do wiadomości członków i członkiń gremium. Przyznała, że rewizja będzie miała na celu między innymi zmianę części mierników począwszy od drugiego wniosku o płatność. Zasygnalizowała, że znajduje się w nim między innymi reforma zdrowia, która z pewnością nie wydarzy się do połowy bieżącego roku. Dodała, że zmiana zakresu wniosku jest o tyle problematyczna, że zablokuje możliwość jego złożenia. Jednocześnie zaznaczyła, że należy liczyć się z tym, że w wyniku rewizji zakres wniosków o płatność ulegnie zmianie. Wskazała, że docelowo planuje się złożyć do Komisji Europejskiej okrojone wersje 2 i 3 wniosku o płatność. Zasygnalizowała, że takie działanie wiąże się jednak z pewnymi konsekwencjami w postaci po pierwsze mniejszej wartości danego wniosku a po drugie z koniecznością wejścia w dyskusję z Komisją Europejską między innymi w kwestii profilu płatności.

Poinformowała, że propozycje zmian są na stole. Uzupełniła, że zostały przedstawione przez resorty po przeanalizowaniu przez nie poszczególnych reform i inwestycji. W tym miejscu odniosła się do wypowiedzi pani Minister Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz. Podkreśliła, że priorytetem jest obecnie to, żeby rewizja nie zablokowała procesu wnioskowania o płatności. Dodała, że największym wyzwaniem jest aktualnie zachowanie płynności finansowej. Przyznała, że zostanie ona odzyskana a właściwie ustabilizowana dopiero w momencie wpłynięcia kolejnych refundacji. Wyjaśniła, że płatność z pierwszego wniosku o płatność zapewni przestrzeń na inwestycje. Zastrzegła jednak, że w przypadku braku refundacji z wniosków o płatność numer 2 i 3 sytuacja może okazać się problematyczna.

Poinformowała, że ze względu na brak w systemie odpowiedniej puli środków na utrzymanie płynności finansowej, nie ma możliwości przeksięgowania zrealizowanych projektów na KPO. Zaznaczyła, że zarówno z punktu widzenia koordynatora, jak i Ministra Finansów kluczowe jest utrzymanie możliwości pozyskiwania płatności z wniosku o płatności. Tym samym, w opinii pani Dyrektora Moniki Dołowiec, istotne jest, żeby rewizja KPO została ograniczona do niezbędnego minimum. Poinformowała, że najbliższe tygodnie poświęcone zostaną właśnie na doprecyzowanie zakresu rewizji KPO. Dodała, że w momencie przekazania zakresu rewizji Komisji Europejskiej, uruchomione zostaną konsultacje społeczne, do udziału, w których zaproszony zostanie cały skład Komitetu Monitorującego KPO. Odnosząc się do inwestycji ujętych obecnie w KPO podkreśliła, że resort chce dołożyć wszelkich starań do utrzymania inwestycji strategicznych, tym bardziej, że do ich zrealizowania zobowiązują taggingi klimatyczne i cyfrowe. Dodała, że priorytety będą wynikać właśnie z samej natury instrumentu jakim jest KPO. Powiadomiła, że postulatem dla wielu z inwestycji, które będą rewidowane, będzie zmiana wskaźników ze zrealizowanych projektów na podpisane umowy. Zwróciła uwagę, że takie wskaźniki są przy wielu inwestycjach, a ich szczegółowy wykaz zostanie przekazany członkom i członkiniom gremium. Powracając do tematu wskaźników zasygnalizowała, że cała nowa pula pożyczki, czyli 23 miliardy złotych, kończą się zakontraktowaniem środków, co zwiększa swobodę w terminach realizacji projektów. Zauważyła, że w ostatniej rewizji uwidoczniła się skłonność Komisji Europejskiej do stosowania analogicznego wskaźnika do inwestycji wodorowych, co pozwala mieć nadzieję na dyskusję w kwestii tematów strategicznych/priorytetowych. Zaznaczyła jednak, że nie spodziewa się, żeby Komisja Europejska zgodziła się na zastosowanie takich wskaźników do wszystkich opóźnionych inwestycji. Podkreśliła, że Komisji Europejskiej zależy na wykazaniu w 2026 roku sukcesu Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Zaznaczyła przy tym, że podpisanych umów nie można nazwać sukcesem. Oceniała, że należy jak najlepiej zbalansować propozycje, żeby rozmowy z Komisją Europejską przebiegały sprawnie. Zwróciła uwagę, że w przypadku, gdyby w wyniku rozmów okazało się, że nie ma możliwości zamiany wskaźników dla części inwestycji, trzeba będzie albo szukać w KPO takich inwestycji, które rokuje, do których można dołożyć finansowanie albo szukać nowych inwestycji, które wpisują się w KPO, dla których reformy są już gotowe i będą możliwe do szybkiego wdrożenia. Wspominając słowa pani Minister Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz podkreśliła, że inwestycja powinna iść za reformą. Dodała, że pole do dyskusji o nowych elementach w KPO jest, ale muszą to być gotowe elementy, na które Komisja Europejska się zgodzi w kontekście celów samego instrumentu. Przechodząc do zarzutu pana Kamila Sobolewskiego dotyczącego niewłaściwego stosowania przez resorty terminologii odnoszącej się do

inwestycji zapowiedziała, że sposób komunikacji o uruchomionych inwestycjach zostanie zweryfikowany i skorygowany w sposób czytelny dla odbiorcy. Wyjaśniła, że w praktyce zakończona inwestycja to taka, dla której we wniosku o płatność przedstawiono pełną dokumentację potwierdzającą zrealizowanie projektu. Dodała, że będzie to widoczne w większości przypadków we wnioskach o płatność numer 8 i 9, czyli dwóch ostatnich wnioskach przekazywanych do Komisji Europejskiej, gdzie wykazywane będzie zamknięcie inwestycji. Poinformowała, że wstępny termin przygotowywania tych wniosków to I i II kwartał 2025 roku. Przechodząc do kwestii potrzeb pożyczkowych poinformowała, że zgodnie z ustaleniami zmienionego KPO głównym operatorem części pożyczkowej będzie Bank Gospodarstwa Krajowego. Wyjaśniła, że to za jego sprawą możliwe będzie dokonanie oceny potrzeb pożyczkowych po stronie potencjalnych pożyczkobiorców. Kontynuując odniosła się do kwestii kontrolowania inwestycji po 2026 roku. Poinformowała, że jest to bardzo szeroki temat, który będzie szczegółowo omawiany z Ministrem Finansów. W tym miejscu przyznała, że największym wyzwaniem z punktu widzenia zarówno koordynatora, jak i resortów realizujących inwestycje jest niepewność. Scharakteryzowała KPO jako program, w którym nic nie jest pewne. W pierwszej kolejności zwróciła uwagę na to, że w trakcie realizacji KPO często zmieniają się zasady. Wyjaśniła, że chodzi o to, że z każdym kolejnym audytem pojawiają się nowe wymagania ze strony Komisji Europejskiej, co prowadzi w stronę instrumentu, który jest dużo bardziej skomplikowany niż programy Polityki Spójności. Zauważyła, że w przypadku KPO, państwo musi nie tylko pilnować każdego wydatku, ale również rozliczać się z mierników. Zwróciła uwagę, że koordynator nie jest nigdy pewny, czy sposób realizacji reform i inwestycji, za który odpowiada jest poprawny i w konsekwencji zostanie pozytywnie oceniony przez Komisję Europejską. Zaznaczyła, że dopóki dana dokumentacja pod kamień milowy, miernik albo wskaźnik nie trafi do Komisji Europejskiej to nie ma pewności czy zatwierdzi ona realizację i zleci wypłatę czy też zablokuje wniosek o płatność i zażąda jego poprawy. Wyjaśniła, że w konsekwencji nie jesteśmy w stanie precyzyjnie zaplanować przepływów finansowych, a co za tym idzie złożyć wniosku o płatność. Dodała, że wymaga to przygotowania wszystkich dokumentów i wykazania poprawnej realizacji wszystkich mierników, które są w danym wniosku. Zaznaczyła, że nigdy nie ma pewności czy wniosek zostanie pozytywnie oceniony. Jednocześnie zwróciła uwagę, że Komisja Europejska potrafi w subiektywny sposób naliczać metodę korekt. Poinformowała, że w sytuacji, w której miernik zostaje oceniony negatywnie kraj ma pół roku na jego poprawę. Wyjaśniła, że jeśli tego nie zrobi, to Komisja Europejska koryguje kwotę refundacji. Dodała, że skali potencjalnych korekt finansowych nie da się przewidzieć. Przyznała, że ilość znaków zapytania wokół KPO jest znacząca, co utrudnia realizację inwestycji. Podsumowując wypowiedź stwierdziła, że jest to przede wszystkim instrument nowy, którego wszyscy się uczymy.

Pan Grzegorz Cichy (Unia Miasteczek Polskich) zauważył, że patrząc na aktualne nabory KPO trudno jest sobie wyobrazić, że mniejsze samorządy z gmin miejsko-wiejskich czy małych miast będą mogły pozwolić sobie na autobusy, o transporcie szynowym nie wspominając. Dodał, że proces budowy lub modernizacji kanalizacji czy oczyszczalni ścieków jest niezwykle czasochłonny i należy planować go w latach a nie miesiącach. Przechodząc do interesującej samorządy kwestii OZE zwrócił uwagę, że w dalszym ciągu wiele budynków użyteczności

publicznej nie posiada ani fotowoltaiki ani magazynów energii. W obliczu powyższego poprosił o wsparcie małych samorządów, które tworzą spółdzielnie energetyczne, klastry energii, a zwłaszcza tych które nie mają własnej elektrociepłowni i są uzależnione od prądu.

Pan Adam Zawisny poprosił o odniesienie się do zadanych przez niego pytań, w tym do pytania dotyczącego reformy opieki długoterminowej.

Pani Monika Dołowiec zwróciła uwagę, że zasada dostępności stanowi jedno z kryteriów horyzontalnych, które musi być brane pod uwagę przy ocenie przedsięwzięć. Następnie poprosiła przedstawicielkę Ministerstwa Zdrowia o udzielenie odpowiedzi na pytanie dotyczące reformy opieki długoterminowej.

Pani Małgorzata Majewska (Ministerstwo Zdrowia) poinformowała, że jeśli chodzi o przegląd opieki długoterminowej w obszarze zdrowia, który został zawarty w komponencie D, to dokumenty są już gotowe. Dodała, że zostały one opublikowane na stronie Ministerstwa Zdrowia. Następnie uzupełniła, że w dalszym ciągu trwają prace nad kompleksowym raportem dotyczącym opieki długoterminowej w komponencie A. Wspomniała, że w przeciągu kilku najbliższych tygodni prace zostaną zakończone.

Pani Monika Dołowiec podkreśliła, że wspomniany przez przedmówczynię raport będzie gotowy do końca kwietnia. Dodała, że służy on realizacji kamienia milowego A69G. Następnie zaproponowała przejście do podsumowania posiedzenia, gdyż dyskusja w tym punkcie skonsumowała czas przewidziany na dzisiejsze spotkanie, w tym na sprawy różne.

Pan Jurand Drop krótko odniósł się do wspomnianej przez panią Dyrektor Monikę Dołowiec niepewności, która towarzyszy KPO. Zwrócił uwagę, że KPO jest nowym sposobem podejścia Komisji Europejskiej do wpierania państw członkowskich i koordynacji. Przypomniał, że u podstaw tej inicjatywy znajdowało się założenie, że państwa członkowskie przeprowadzą KPO w sposób rozsądny, czyli najpierw go stworzą, następnie wdrożą a finalnie rozliczą. Zaznaczył, że wspomniana niepewność nie wynika z winy Komisji Europejskiej. Dodał, że wymaga ona wyłącznie tego by został dobrze przemyślany i prawidłowo rozliczony.

Pani Monika Dołowiec zauważyła, że pan Minister Jurand Drop ma nieco inną perspektywę, ponieważ pracował wcześniej w Komisji Europejskiej. Następnie przystąpiła do podsumowania spotkania.

4. Podsumowanie spotkania

Pani Monika Dołowiec w pierwszej kolejności potwierdziła, że odnotowany niedosyt dyskusji będzie miał przełożenie na kształt agendy kolejnego posiedzenia gremium, które zostanie zorganizowane w kwietniu. Dodała, że dokładny termin wydarzenia jest uzależniony od momentu opublikowania propozycji rewizji. Następnie poinformowała, że prezentacje z posiedzenia wraz z listą inwestycji, które będą mogły być realizowane po 2026 roku zostaną przesłane do członków i członkiń Komitetu Monitorującego KPO po posiedzeniu. Kontynuując zadeklarowała, że posiedzenia gremium będą odbywały się ze zwiększoną częstotliwością na co wpływ ma nie tylko zbliżająca się rewizja KPO, ale także planowane spotkanie roczne z przedstawicielami Komisji Europejskiej. Podkreśliła, że będzie to duże

polityczne wydarzenie z udziałem przedstawicieli strony samorządowej w trakcie, którego będzie okazja do rozmów w obecności przedstawicieli Komisji Europejskiej. Poinformowała, że spotkanie zostało wstępnie zaplanowane na lipiec. Dodała, że o jego dokładnej dacie członkowie i członkinie KM KPO zostaną poinformowani/e ze stosownym wyprzedzeniem. Kontynuując podkreśliła, że szykując się do rewizji resort będzie liczył się z głosem gremium i biorąc pod uwagę uwarunkowania dla rewizji postara się uwzględnić wszelkie zgłoszone opinie. Chcąc zakończyć swoją wypowiedź pozytywnym akcentem wskazała, że z przedstawionych w dniu dzisiejszym prezentacji wynika, że część rzeczy została już zrealizowana, o czym nie wszyscy wiedzą z racji złej sławy programu. W tym miejscu zaapelowała do członków i członkiń Komitetu Monitorującego KPO o rozpowszechnianie, z wykorzystaniem wszelkich dostępnych kanałów komunikacji, informacji o efektach KPO. Zauważyła, że warto chwalić się tym, co udało się już zrealizować mimo pojawiających się przeciwności. W tym miejscu podziękowała wszystkim za aktywny udział w posiedzeniu, po czym je zamknęła.

Załączniki:

1. Lista osób biorących udział w II posiedzeniu Komitetu Monitorującego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności
2. Przyjęty porządek obrad
3. Prezentacja „KPO dzisiaj, czy reformy i inwestycje są realne do wdrożenia?”
(Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej)
4. Prezentacja „Stan realizacji reform i inwestycji KPO we właściwości Ministerstwa Klimatu i Środowiska” (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)
5. Prezentacja „Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności”
(Ministerstwo Infrastruktury)
6. Prezentacja „Finansowanie Krajowego Planu Odbudowy (KPO) – ile kosztuje KPO, zasady spłaty instrumentu Odbudowy i Zwiększania Odporności” (Ministerstwo Finansów)
7. Prezentacja „Między sami ekspertami, gdzie jesteśmy z Podkomitetami?”
(Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej)

Załącznik numer 1 – Lista osób biorących udział w II posiedzeniu Komitetu Monitorującego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności

Przewodnicząca i Zastępca Przewodniczącej:

1. Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – Minister Funduszy i Polityki Regionalnej
2. Pan Jan Szyszko – Sekretarz Stanu, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Przedstawiciele ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego:

1. Pani Monika Dołowiec – Dyrektor Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (członek)
2. Pan Mateusz Gaczyński – Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (zastępca członka)
3. Pan Piotr Krasuski – Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (członek)
4. Pan Jarosław Orliński – Dyrektor Departamentu Programów Infrastrukturalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (członek)
5. Pani Katarzyna Zielińska-Heitkötter – Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (zastępca członka)
6. Pan Michał Ptaszyński – Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Cyfrowego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (zastępca członka)
7. Pan Piotr Zygałło – Dyrektor Departamentu Programów Regionalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (członek)
8. Pani Marta Leśniak – Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (zastępca członka)
9. Pani Beata Pałucka – Dyrektor Departamentu Zgodności Rozliczeń Środków Europejskich, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (członek)
10. Pan Piotr Zychła – Dyrektor Departamentu Prawnego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (członek)

Przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za realizację reform i inwestycji:

1. Pan Robert Dzierzgwa – Dyrektor Departamentu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (członek)
2. Pan Waldemar Sługocki – Sekretarz Stanu, Ministerstwo Rozwoju i Technologii (członek)
3. Pan Marcin Kwasowski – Zastępca Dyrektora Departamentu Ekonomicznego Unii Europejskiej, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (zastępca członka)
4. Pan Dariusz Standerski – Sekretarz Stanu, Ministerstwo Cyfryzacji (członek)

5. Pani Katarzyna Bis-Płaza – Dyrektor Departamentu Projektów i Strategii, Ministerstwo Cyfryzacji (zastępca członka)
6. Pan Michał Godlewski – Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Funduszy Europejskich, Ministerstwo Aktywów Państwowych (zastępca członka)
7. Pan Jurand Drop – Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Finansów (członek)
8. Pan Marcin Janiak – Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich, Ministerstwo Klimatu i Środowiska (zastępca członka)
9. Pani Aleksandra Wąsik – Związek Nauczycielstwa Polskiego (z ramienia Ministerstwa Edukacji Narodowej) (członek)
10. Pan Piotr Malepszak – Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Infrastruktury (członek)
11. Pan Adrian Mazur – Dyrektor Departamentu Strategii Transportu, Ministerstwo Infrastruktury (zastępca członka)
12. Pani Monika Michalska – Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii Transportu, Ministerstwo Infrastruktury (zastępca członka)
13. Pani Monika Smoleń- Bromska – Dyrektor Departamentu Funduszy i Spraw Europejskich, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (zastępca członka)
14. Pan Krzysztof Bolesta – Sekretarz Stanu, Ministerstwo Klimatu i Środowiska (członek)
15. Pani Joanna Książek-Wieder – Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich, Ministerstwo Klimatu i Środowiska (zastępca członka)
16. Pan Stanisław Wziątek – Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Obrony Narodowej (członek)
17. Pan Paweł Zgórzyński – Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (członek)
18. Pani Marlena Kończak – Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (zastępca członka)
19. Pan Adam Nowak – Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (członek)
20. Pani Wanda Klepacka – Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (zastępca członka)
21. Pani Aneta Piątkowska – Zastępca Dyrektora Departamentu Analiz Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii (członek)
22. Pan Michał Steć – Główny specjalista, Koordynator Wydziału Zarządzania Gospodarczego UE, Departament Analiz Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii (zastępca członka)
23. Pani Magdalena Zdrojewska – Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (zastępca członka)

24. Pani Katarzyna Kacperczyk – Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Zdrowia (członek)
25. Pani Małgorzata Majewska – Zastępca Dyrektora Departamentu Oceny Inwestycji, Ministerstwo Zdrowia (zastępca członka)

Przedstawiciele ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego:

1. Pan Tadeusz Truskolaski – Prezydent Białegostoku, Prezes Zarządu Unii Metropolii Polskich (członek)
2. Pan Grzegorz Kubalski – Zastępca Dyrektora Biura, Związek Powiatów Polskich (członek)
3. Pan Grzegorz Cichy – Burmistrz Proszowic, Prezes Zarządu Unii Miasteczek Polskich (członek)
4. Pan Krzysztof Kosiński – Prezydent Ciechanowa, Związek Miast Polskich (członek)
5. Pan Krzysztof Iwaniuk – Wójt Terespoła, Przewodniczący Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (członek)
6. Pan Mariusz Marszał – Doradca Przewodniczącego do spraw legislacyjnych i programowych, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (zastępca członka)

Przedstawiciele organizacji związkowych i organizacji pracodawców:

1. Pani Marzena Chmielewska – Zastępczyni Dyrektora Generalnego do spraw rozwoju projektów, Konfederacja Lewiatan (członek)
2. Pan Marcin Tumanow – Związek Pracodawców Business Centre Club (członek)
3. Pan Piotr Wołejko – Federacja Przedsiębiorców Polskich (członek)
4. Pan Roman Michalski – Wiceprzewodniczący Forum Związków Zawodowych (członek)
5. Pani Katarzyna Zimmer-Drabczyk – Kierownik Biura Ekspertkiego, Dialogu i Polityki Społecznej, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” (członek)
6. Pan Zygmunt Mierzejewski – Ekspert do spraw funduszy strukturalnych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (członek)
7. Pan Kamil Sobolewski – Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej (członek)
8. Pan Arkadiusz Paciorek – Związek Rzemiosła Polskiego (zastępca członka)

Przedstawiciele organizacji pozarządowych:

1. Pani Joanna Furmaga-Stoczkiewicz – Prezeska Zarządu, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć (członek)
2. Pani Karolina Cyran-Juraszek – Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych (członek)
3. Pani Katarzyna Rumiancew – Warsaw Enterprise Institute (członek)
4. Pan Robert Hyżorek – Fundacja Kulskich (zastępca członka)

Przedstawiciele organizacji promujących prawa podstawowe oraz niedyskryminację:

1. Pani Karolina Dreszer-Smalec – Prezeska Zarządu, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych (członek)
2. Pan Adam Zawisny – Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami (członek)
3. Pan Szymon Osowski – Sieć Obywatelska Watchdog Polska (członek)
4. Pani Judyta Kruk – Związek Dużych Rodzin Trzy Plus (członek)

Przedstawiciel środowiska naukowego:

1. Pani Barbara Rymsza – Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego (członek)

Pozostali uczestnicy posiedzenia, w tym osoby upoważnione:

1. Pan Jędrzej Błaszczak – New Europe Foundation (upoważniony)
2. Pani Renata Calak – Dyrektor Departamentu Strategii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
3. Pan Michał Cyrankiewicz-Gortyński – Unia Metropolii Polskich (upoważniony)
4. Pan Bartosz Dąbrowski – Fundacja Klaster Innowacji Społecznych (upoważniony)
5. Pani Magdalena Dziubek-Grudzińska – Naczelnik Wydziału Koordynacji i Współpracy, Departament Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
6. Pani Agata Kałat – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
7. Pan Robert Kałuża – Wydział Zarządzania KPO, Departament Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
8. Pan Bogdan Kawałko – Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego (z ramienia Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej) (upoważniony)
9. Pani Maja Kłosowska – Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszy Strukturalnych, Ministerstwo Edukacji Narodowej (upoważniona)
10. Pani Krystyna Koczuk – Wydział Koordynacji i Współpracy, Departament Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
11. Pani Agnieszka Kręcisz-Borowiec – Naczelnik Wydziału Monitorowania KPO, Departament Koordynacji Krajowego Planu Odbudowy, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
12. Pan Tomasz Kulasa – Zastępca Dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego i Transformacji Cyfrowej, Ministerstwo Edukacji Narodowej
13. Pan Arkadiusz Lewicki – Związek Banków Polskich
14. Pani Konstancja Piątkowska – Ministerstwo Rozwoju i Technologii

15. Pan Jacek Podgórski – Dyrektor Forum Pracy Związku Przedsiębiorców i Pracodawców (upoważniony)
16. Pan Norbert Pruszanowski – Związek Rzemiosła Polskiego
17. Pan Krzysztof Sajdak – Ministerstwo Finansów
18. Pan Paweł Siwek – Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej, Ministerstwo Finansów
19. Pan Paweł Strzemiecki – Ministerstwo Obrony Narodowej
20. Pani Barbara Styczeń – Zastępca Dyrektora Departamentu Instytucji Płatniczej, Ministerstwo Finansów (upoważniona)
21. Pan Kamil Waligóra – Urząd Miasta w Białymstoku

Załącznik numer 2 – Przyjęty porządek obrad

1. KPO dzisiaj, czy reformy i inwestycje są realne do wdrożenia?
2. Ile kosztuje KPO, zasady spłaty Instrumentu Odbudowy i Zwiększania Odporności
3. Między nami ekspertami, gdzie jesteśmy z Podkomitetami?
4. Sprawy różne

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/